

PÅ MANGE FRONTER

Klyngehusene, Hasseris, arkitekt Jacob Blegvad, 1952. Foto: Erik Iversen. Illustration fra bogen

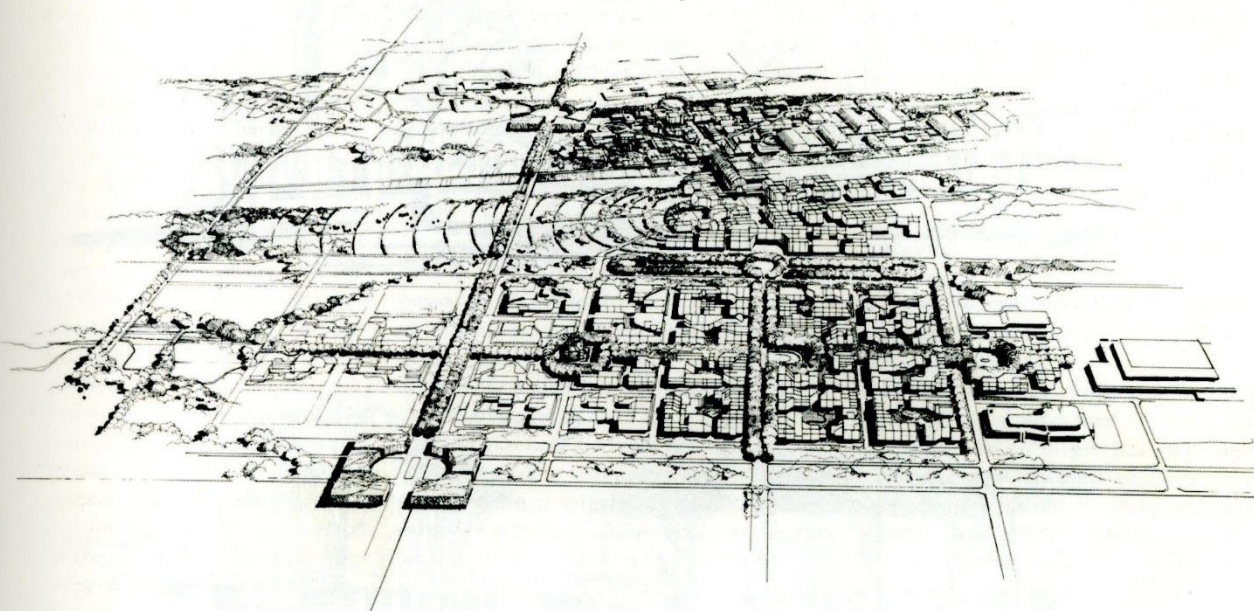
Bog anmeldelse af Otto Käszner

Arkitekten Jacob Blegvad arbejdede mest i den funktionelle tradition, var tidligt ude med ideer om tæt-lav, blev formand for Danske Arkitekters Landsforbund og stod bag det nyrationalistiske bybyggeri i Høje Taastrup. Ny bog samler arkitektens liv og værk.

For yngre fagfæller står billedet af arkitekten Jacob Blegvad (1921-2010, red.) vel mindre tydeligt. Det rådes der bod på med denne bog. I indledningen begrundes klart for udgivelsen: En begavet arkitekt, samfundsenigeret, visionær, hvis virke falder i en teknologisk og politisk opbrudstid. Det er en veldækkende og -tilrettelagt bog. Allerede indholdsfortegnelsen anslår hans rige virke gennem henvend 70 år.

Første afsnit omhandler Jacob Blegvads barndom og unge år i København og Aalborg. Han var rundet af en gammel københavnsk borgerslægt med tradition for samfundsenigeret og med stærke kunstneriske islæt. Afsnittet fortæller om ham som murerlærling i Aalborg, det første skridt på vej mod arkitektuddannelsen. Den unge københavnerdreng af det bedre borgerskab bliver accepteret på byggepladsen. Man ser allerede her hans evne til at omgås mennesker. Han får ikke lov til at spille tiden. Hans faderlige mentor, kgl. bygningsinspektør Ejnar Packness, bestemmer, hvad han skal læse, og at han lærer sig frihåndstegning i den sparsomme fritid! På arkitektskolen har han antennerne ude og inddrager byplanlægning og havekunst i sit interessefelt. Han arbejder som nyuddannet i Irland og Schweiz i et par år efter 2. Verdenskrig – alt fortæller om et nysgerigt, opsøgende gemyt.

I 1952 nedsætter Blegvad sig som selvstændig arkitekt i Aalborg i kompagniskab med arkitekten Torben Poulsen. Man får

Jacob Blegvads og Claus Bonderups vinderforslag, perspektiv af bygningsstrukturen i Høje Taastrups nye bydel, 1977. Illustration fra bogen

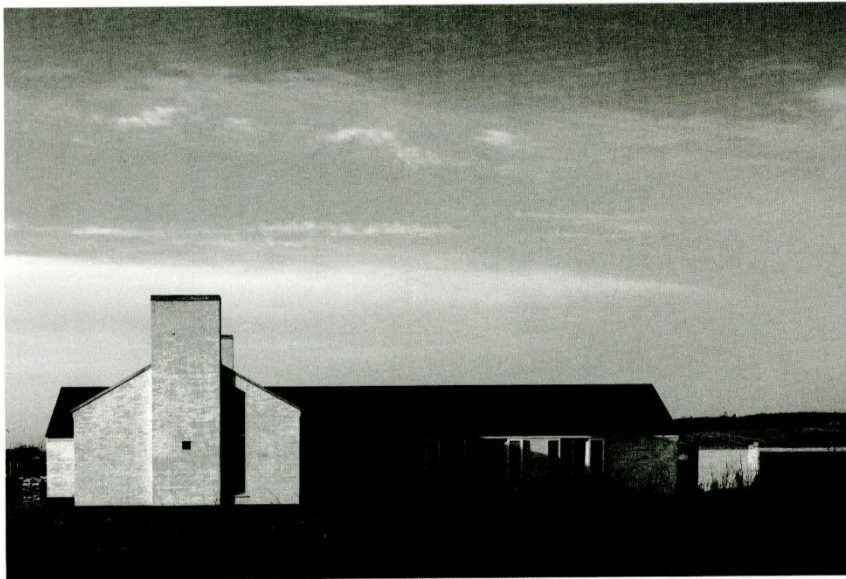
indblik i, hvordan en tegnestue 'blev løbet i gang'. Den påtog sig alle typer af opgaver, uanset størrelse, for at skabe et netværk, der sidenhen kunne kaste større opgaver af sig. Man bliver oplyst om betydningen af at investere i konkurrencer. Hertil kommer, at Blegvad forstår at bruge aviserne – her *Aalborg Stiftstidende*. En foregangsmand i den henseende, som formentlig har givet anledning til hævede øjenbryn blandt ældre kolleger. Nogle af opgaverne lykkedes, andre ikke, som virkeligheden er for den udøvende. Der ligger også et stykke erhvervshistorie i dette afsnit.

I afsnittet beskrives en række smukke bygninger og bebyggelser i en enkel stil og menneskelig skala med træk fra den funktionelle tradition. Det handler om de smukke boligbebyggelser Sønderparken – en 1. præmie, Torben Poulsen bragte med ind i kompagniskabet – og Blegdalsparken med deres generøse haveanlæg. Videre om Aalborg Handelsskole, Klyngehusene i Hasseris, Hasseris Gymnasium, Haraldslund Svømmehal, Mariager Skole og en række fine enfamiliehuse i Hasseris. Arbejder, der hører til hans bedste.

Det velstillede Hasseris var endnu en selvstændig forstadskommune til Aalborg. Et underafsnit med overskriften "Hasseris – optakten til et fantastisk samarbejde" fortæller om et forbilledligt samarbejde mellem en forsigtig, konservativ kommunalbestyrelse og dens rådgiver, udsprunget af tillid til Blegvad som fagmand og menneske. Et samarbejde, der udmøntes i en helhedsplanlægning for

sammenhængende arealer som Holbergkvarteret, samt at en senere mellemkommunal planlægning foregribes.

Bogen peger på Blegvads holdning, at arkitekter og planlæggere må give sig til kende i offentligheden og fortælle om det, der optager dem. Der siges videre: "Det var kombinationen af hans kommunikative evner og hans humanistiske samfundsengagement, der med tiden gav ham en position i den læsende offentlighed". Han foregreb tidligt vigtige spørgsmål i udviklingen. Han er skeptisk over for højhuse som boligform, advokerer for etageboliger i nær kontakt med friarealerne. Er betænkelig ved store, monofunktionelle boligområder. Foregriber lav/tæt-konceptet. Advarer mod en radikal adskillelse af gående og kørende trafik som dræbende for bymiljøet. Han kritiserer 70ernes totalsaneringer og peger på de miljømæssige værdier ved en bevarende byfornyelse. Han skriver, debatterer, er medstifter af bevaringsforeninger, bruger sin indflydelse som arkitekternes formand til den gode sags fremme. Han er til stadighed med i tegnestuens opgaver, interesserer sig for det industrialiserede byggeris muligheder, som det fremgår af Kollektivhuset ved Limfjordsbroen og af Conbox-projektet. Han synes utrættelig. Det skal med i billedet, at han har været støttet af stærke partnere, Torben Poulsen og senere Claus Bonderup, og at tegnestuen har kunnet tiltrække talentfulde medarbejdere. I Høje Taastrup-projektet går han ind i problematikken om 70ernes

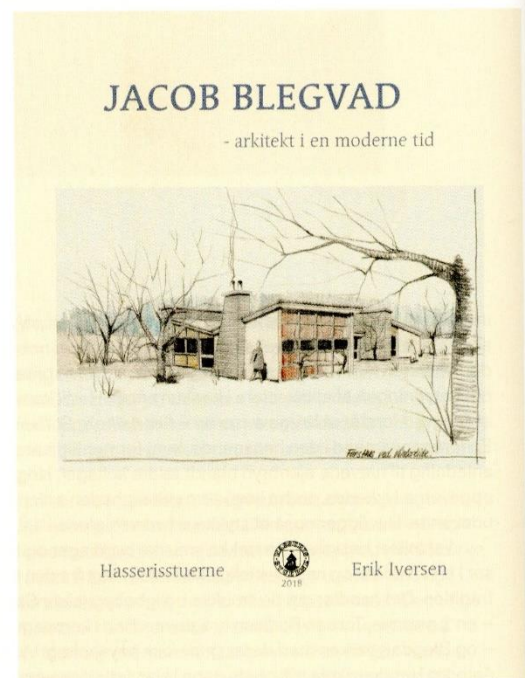
Jacob Blegvads eget hus, 1963. Facade mod syd. Foto: J. Brems, Aalborg Stadsarkiv. Foto fra bogen

udbrændte modernisme, med Bonderup som den udformende hånd. I et modspil inspireret af købstadens skala og neo-rationalismens ideer. Bogen fortæller om Blegvads videre arbejde med postmodernismen og noterer, at den ikke fik det bedste frem i hans talent. Han vender da også tilbage til tidligere arkitektoniske greb på sine ældre dage.

Teksten understøttes flere steder af forfatterens egne gode fotografier. Af bogen fremgår, at det indimellem har været vanskeligt at fremskaffe brugbare planer. Bogen oplives af Jacob Blegvads frihåndsskitser fra hans rejser, i en bred levende streg, der næsten får anmelderens stenhjerte til at smelte. Et par kunne dog have været udeladt til fordel for stærkt savnede kort over Aalborg og Hassersis.

Der er taget ganske mange af tegnestuens projekter med, grundigt beskrevet. Men bogen vil have en regional læserskare, for hvem historikken i dette kan interessere. Jacob Blegvad var en stor beundrer af Ejnar Packness' værk og var klar over, at det skulle eksponeres og roses, hvis det skulle forblive en skattet arkitektonisk kulturarv. Det samme gælder for hans egne bygværker. Derfor er det godt, at bøger som denne ser dagens lys.

Otto Käsner er arkitekt MAA og var i perioden 1989-98 stadsarkitekt i København.

FAKTA
Jacob Blegvad – arkitekt i en moderne tid
 Hassersistuerne, 2018
 Forfatter: Erik Iversen og
 Jørgen Elsøe Jensen
 Grafisk tilrettelæggelse: Lea Dahl